

PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA KASBIY BILIMLARNI SHAKLLANTIRISH

Toshpulatova Dildora Xaydarkulovna, Nurmatov Kamol Djuraqulovich

A.Qodiriy nomidagi JDPI, Fizika va uni o'qitish metodikasi kafedrası

o'qituvchilari, Jizzax, O'zbekiston

e-mail: dildora87@jspi.uz

Аnnotasiya: *Pedagogik texnologiyalar asosida kasbiy bilimlarni rivojlantirish va uning turlari haqida qisqacha ma'lumotlar.*

Калит so'zlar: *modernizatsiya, pedagogika, didaktik*

Аннотация: *Краткие сведения о развитии профессиональных знаний на основе педагогических технологий и их видов.*

Ключевые слова: *модернизация, педагогика, дидактика.*

Annotation: *Brief information on the development of professional knowledge on the basis of pedagogical technologies and its types.*

Keywords: *modernization, pedagogy, didactics*

Hayotimizning barcha sohalari kabi ta'lim tizimini ham modernizatsiyalash bugungi kunning eng dolzarb masalalaridan biri bo'lib qolmoqda. Innovatsion ta'lim muhitini yaratish, uni xalqaro andozalarga to'liq mosligini ta'minlash yoshlarimizni bugungi tez o'zgaruvchan ijtimoiy hayotga muvaffaqiyatli ijtimoiylashtirishning muhim omilidir. «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi»ni amalga oshirish uzluksiz ta'lim tizimining tuzilmasi hamda mazmunini zamonaviy fan yutuqlari va ijtimoiy tajriba asosida takomillashtirishni ko'zda tutadi. Buning uchun, avvalo, barcha ta'lim muassasalaridagi dars jarayonlarini ilg'or, ilmiy-uslubiy jihatdan asoslangan zamonaviy uslubiyot bilan ta'minlash lozim.

Yosh avlodga ta'lim-tarbiya berishning maqsadi, vazifalari, mazmunini yangilash tizimi oldida turgan dolzarb muammolardan biri hisoblanadi. Barchamiz bugun chuqur anglab oldik-faqatgina zamonaviy asosda ta'lim-tarbiya olgan, jahonning manaman degan mamlakatlaridagi tengdoshlari bilan bellasha oladigan, jismoniy va ma'naviy jihatdan barkamol yoshlar biz

boshlagan ishlarni munosib davom ettirish va yangi bosqichga ko'tarishga qodir bo'ladi. Har tomonlama yetuk, barkamol yoshlarni yetishtirish uchun albatta malakali, o'z mutaxassisligini chuqur egallagan o'qituvchilar zarur. Shuning uchun hozirgi kunda o'qituvchilar oldiga juda ko'p vazifalar qo'yilmoqda. Shu bilan birga talabalarga ham[1,14].

Har qanday ijtimoiy jamiyatda yosh avlod ta'lim-tarbiyasi muayyan maqsad asosida tashkil etiladi. Ta'lim-tarbiyaning maqsadi ijtimoiy jamiyat taraqqiyoti, uning rivojlanish yo'nalishi, ijtimoiy munosabatlar mazmunidan kelib chiqib belgilanadi.

Bugungi kunda O'zbekiston Respublikasida tashkil etilayotgan ta'lim-tarbiyaning asosiy maqsadi komil insonni tarbiyalab voyaga etkazishdan iborat. «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi»da alohida ta'kidlangan milliy model O'zbekiston Respublikasining milliy-hududiy xususiyatlarini inobatga olish hamda. ilg'or fan, texnika va texnologiya yutuqlari asosida tayyorlangan kadr (mutaxassis) – komil inson va etuk mutaxassis qiyofasini o'zida to'laqonli aks ettiruvchi namunadir[2,23].

O'qitish va o'zlashtirish haqida umumiy tushuncha ma'lumki ta'lim berish – insonparvarlik san'ati, mahorati hisoblanadi. Ko'pgina kuzatuvchilar ma'lum o'quv rejasi yoki mashg'ulot rejasida, tadqiqotlarda, darsliklarga tayangan holda ta'lim berishni juda muqaddas ekanligi xaqida ko'p marotaba ta'kidlaydilar. Ta'lim berish birinchi navbatda har doim ta'lim oluvchilar va ularni rivojlanishiga qaratilmog'i lozim. Shundagina biz har kun o'zimizdan mashg'ulot jarayonidan amalga oshiradigan operatsiyalarimiz “tadabalarining rivojlanishi uchun yordam beradimi?, men qanday rivojlantirishni bilaman? va qanday ko'rsatgichlarda rivojlantirishni hohlayman?” shunda bu kabi savollarga javoblarni topib orqali ushbu jarayonda darsliklarni tanlash, dasturni loyihalash, tadqiqotni taqdim etish, munozaralarni amalga oshirish samarador bo'ladi. Bizning yuqoridagi rivojlanish xaqidagi fikrimizga ba'zilar qo'shilmasligi va qilgan ishlarimizni samarasiz deb topishi mumkin.

Bizdarga pedagog sifatida bu kabi muammolarni echimini torishda doimo talabaning erishgan natijalarini o'z kriteriyalarimiz asosida taqqoslab borishimiz muhimdir.

Mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasi fani "Pedagogika" fanining tarmog'i sifatida quyidagi asosiy vazifalarni amalga oshirishga qaratiladi:

- Kasbiy ta'lim vazifalarini asoslash, uning ta'limiy va tarbiyaviy ahamiyatini ochib berish;
- O'quv materialini mazmunini asoslash;
- Oliy ta'lim tizimida ta'lim jarayonini tashkil etish;
- Bo'lajak mutaxassislarda kasbiy bilimlarni shakllantirishning pedagogik va axborot texnologiyasini asoslash [3:11].

Kasb ta'limi fanlarini o'qitish metodikasi fanini o'zlashtirgan talaba: o'qitishning didaktik qonunlari va tamoyillarini, ta'lim-tarbiya berishning nazariyasi va amaliyotini. o'qitishning zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarini, ta'lim jarayonini tashkil etishning turli usul va shakllarini, jumladan ma'ruza o'qishni. amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishni, talabalar mustaqil bilim oliisharini tashkil etishni, malakaviy bitiruv ishlariga rahbarlik qilishni, ta'lim jarayonida o'qitishning texnik vositalari va axborot texnologiyalarini qo'llash ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati

1. Azizxodjaeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. O'quv qo'llanma T., 2006
2. R. J. Ishmuhamedov va boshqalar .Tarbiyada innovatsion texnologiyalar. O'quv qo'llanma. T.: O'zbekiston Respublikasi Prezidenti "Istedod" jamg'armasi 2010.
3. Nurmatov K., Berdiqulov E. QUYOSH ELEMENTLARI KONSTRUKSIYALARI . Физико-технологического образования.2021.№ 5.
4. Ergashev, J. K., Berkinov, A. A., Mominov, I. M., Nurmatov, K. D., & Hotamov, J. A. (2020). Study of transmission of electric energy through ac and

- dc currents and their analysis in a specially assembled layout. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 10(10), 939-943.
5. Dildora Haydarkulovna Toshpulatova, Alisher Abdurashidovich Berkinov, Bekzod Tirkashev. ENERGY PARAMETERS OF HETEROSTRUCTURAL SOLAR PHOTOCELLS // *Academic research in educational sciences*. 2021. №11.
 6. Berkinov, A. (2019). Technologies For The Development Of Educational And Creative Activities Of Students In The Process Of Solving Problems In Molecular Physics. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences Vol*, 7(12).
 7. Berkinov, A. (2020). MOLEKULYAR FIZIKADA TALABANING IJODIY QOBILYATINI RIVOJLANTIRISHDA CHET TILLARINING AHAMIYATI.
 8. Tashpulatova, D., Ergashev, J., & Berkinov, A. (2020). MOLEKULYAR FIZIKADAN MASALALAR YECHISHDA TALABA O'QUV-IJODIY QOBILYATLARNI RIVOJLANTIRISHNING BA'ZI MUAMMOLARI VA UNIHAL QILISH YO'LLARI.
 9. Berkinov, A. (2020). Некоторые проблемы развития творческих способностей студентов в решении молекулярной физики и проблем.
 10. Ergashev, J., & Berkinov, A. (2020). Йигилган махсус макет ёрдамида куёш батареикасидан олинган электр энергиясини узгармас ва узгарувчан ток билан узатиш афзалликларини тавдослаш.
 11. Ergashev, J., & Berkinov, A. (2020). STUDY OF TRANSMISSION OF ELECTRIC ENERGY THROUGH AC AND DC CURRENTS AND THEIR ANALYSIS IN A SPECIALLY ASSEMBLED LAYOUT.
 12. Ergashev, J., & Berkinov, A. (2020). Quyosh batereyasidan olingan elektr energiyasining afzalliklari.
 13. Berkinov, A. (2019). TECHNOLOGIES FOR THE DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL AND CREATIVE ACTIVITY OF STUDENTS IN THE PROCESS OF SOLVING TASKS ON MOLECULAR PHYSICS

14. Berkinov, A. (2019). TECHNOLOGIES FOR THE DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL AND CREATIVE ACTIVITY OF STUDENTS IN THE PROCESS OF SOLVING TASKS ON MOLECULAR PHYSICS.
15. Saydayev O. YER RADIATSIYA MINTAQALARINING UMUMIY XARAКТЕРИСТИКАЛАРИ //Физико-технологического образование. – 2021. – Т. 4. – №. 4.
16. Saydayev O., Raimqulov H. YER RADIATION BELBOG‘LARINING TUZILISHI //Физико-технологического образование. – 2021. – №. 5.
17. Nurmurodovich, B. R., Qarshiboyevich, T. F., Mamajon, Z., Razzoqovich, Q. A., Obid, S., & Marjona, M. (2020). The development of the scientific outlook of students in the study physics course. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 10(10), 926-930.
18. Taylanov, N., Toshpo'latova, D., & Urazov, A. (2020). ПАЛЦЕОБРАЗНАЯ НЕУСТОЙЧИВОСТЬ В СВЕРХПРОВОДНИКАХ. *Физико-технологического образование*, (1).
19. Тайланов, Н. А., Худойбердиев, Г. У., & Урозов, А. Н. (2020). МОДЕЛИРОВАНИЕ ЛАБОРАТОРНОЙ РАБОТЫ ПО КВАНТОВОЙ ФИЗИКЕ. In *ОБРАЗОВАНИЕ, ВОСПИТАНИЕ И ПЕДАГОГИКА: ТРАДИЦИИ, ОПЫТ, ИННОВАЦИИ* (pp. 118-120).
20. TAYLANOV, N., BEKMIRZAEV, R., HUDOYBERDIEV, A., SAMADOV, M. K., URINOV, K. O., FARMONOV, U., & IBRAGIMOV, Z. K. (2015). Dynamics of magnetic flux penetration into superconductors with power law of voltage-current characteristic. *Uzbekiston Fizika Zhurnali*, 17(3), 126-130.
21. TAYLANOV, N., ESHBEKOVA, S., AKHMADJANOVA, U., & AKHMEDOV, E. (2015). Blow-up instability in II-type superconductors. *Uzbekiston Fizika Zhurnali*, 17(4), 214-217.
22. Taylanov, N., Urinov, S., Narimanov, B., & Urazov, A. (2021). THERMODYNAMIC POTENTIAL OF THE BOSE GAS. *Физико-технологического образование*, (2).
23. Bekmirzaev, R. N., Sultanov, M. U., Holbutaev, S. H., Jonzakov, A. A., & Turakulov, B. T. (2020). Multiplicity outputting of hadrons in cc-interactions at the momentum 4.2 a gev/c with different collision centralities. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 10(10), 900-907.

24. Toshpo'latova, D., & Igamqulova, Z. (2021). УМУМИЙ ЎРТА ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА ЎҚИТУВЧИНИНГ ИННОВАЦИОН ФАОЛИЯТИ. *Физико-технологического образование*, (5).
25. Toshpo'latova, D., Hamdamov, B., Eshto'xtarova, O., & Taylanov, N. (2021). ИЗУЧЕНИЕ СВОЙСТВ СОЛНЕЧНОЙ СТАНЦИИ НА ОСНОВЕ ГЕТЕРОСТРУКТУРИРОВАННОГО ФОТОЭЛЕМЕНТА. *Физико-технологического образование*, 4(4).
26. Toshpo'latova, D., & Isroilova, G. (2021). ОБ ЭВОЛЮЦИИ МАГНИТНОГО ПОТОКА В СВЕРХПРОВОДНИКАХ ВТОРОГО РОДА. *Физико-технологического образование*, (3).
27. Taylanov, N., Toshpulatova, D., O'rozov, A., & Narimanov, B. (2021). FLUX JUMPING IN TYPE-II SUPERCONDUCTORS. *Физико-технологического образование*, (3).
28. Orishev, Jamshid (2021) "PROJECT FOR TRAINING PROFESSIONAL SKILLS FOR FUTURE TEACHERS OF TECHNOLOGICAL EDUCATION," *Mental Enlightenment Scientific-Methodological Journal*: Vol. 2021 : Iss. 2 , Article 16.